AYDEDE

Cumartesi 12 Haziran
No. 91 — 11
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Arpa yedirenlere şükran maaşı

Yeni kabinede yine dört, beş yeni Bakan yer aldı. Gelecek yeni kabineye de tabiatiyle yine dört, beş yeni Bakan girecek. Görünüşe nazaran kabineler artık uzun ömürlü olamıyacağından daima yenileri kurulacak ve yeni şahıslar Bakanlığa geçecek.

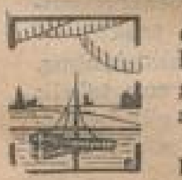

Tek parti rejiminde değiliz ki kabineler Halice çekilmiş gemiler gibi demir atıp midye bağlasın.

Peki ne yapacağız bu yeni Bakanlarla?

Bir hafta, bir ay, bilemedin bir sene Bakanlık edecekler, sonra kaydı hayat şartiyle maaşa geçecekler. Çoluk çocuklarına da maaş bağlanacak, bir gün..

Enfes şey, doğrusu!

Dünyanın hiç bir yerinde öyle bir atıfeti seniyye veya milliye yoktur, sanırım. Hiç bir sigorta, ne mukabili olursa olsun böyle bir prim ve garanti de veremez.

İlk yapılacak işlerden biri şu, velev 24 saat için Bakanlık edenlere mahsus maaşın ilgasıdır.

Zannediyoruz ki şimdiye kadar o mevkilere geçenlerden tek kişi bu maaşı hak edecek bir iş görmemiştir. Bize arpa yedirenlere kaydı hayat şartiyle şükran maaşı? Bu derecesi fazla!

Ayrıca hemen hiç biri de bu maaşa muhtaç, zor durumda kalmamıştır. Hepsinin esas bir mesleği yok mudur? Ya yüksek memurdurlar, zaten tekaüt maaşı alacaklardır; ya avukat, profesör, doktor, fabrikatör, çift çubuk ve han hamam sahibi yahut iş adamıdırlar. Cümlesi varlıklı ve çoğu maaşlı insanlardır.

Ne diye bütçemize yük olsunlar?

Bakanlıktan düştükten sonra sabık Bakan unvanının şerefini muhafaza içinmiş... Parasızlık şerefsizlik değildir. Fransada eski Başbakanlardan Mösyö Moris sonradan köylerde sulh mahkemeleri avukatlığı etmişti ve müşterisinden ekseriya para yerine tavuk, kaz, hindi alırdı.

Şerefi eksilmedi arttı ve o münasebetle tarihte en şerefli bir Başvekil olarak yer aldı.

Demokraside kabineler sık değişir. Nitekim bizde de henüz beşikte ve eşikte bulunduğumuz halde kabineler bir sene bile dayanamamağa başladı.

Her devrede mebuslarımızın dörtte biri bakan olabilir.

Gelsin kaydı hayat şartiyle müsta'fa maaş! Bu, ne bütçeye sığar, ne de demokrat devlet mantığına ve mefhumuna...

Hani o mebus ki tutup sabık bakanlık maaşının ilgası için bir teklif ileri sürsün? Hükümet partisine mensup olanları haydi mazur görelim. Muhaliflerle bitaraflara ne buyurulur? Ya bu güne kadar zengin Bakanlardan birinin olsun o maaşı istemem dememesine hayret olunmaz mı?

Tınan yok.

Fakat şükredelim. Zira o maaşların arttırılmasını ne C. H. P. alenen, ne de D. P. - ödenekler meselesinde olduğu gibi - saman altından su yürüterek istemedi.

O derecesine gidemediler!

AYDEDE

KABİNE DEĞİŞİKLİĞİ

— Ben hakkından gelemedim. Siz buyurunuz!

Yeni kabine - Eski kabine

★ Hüsnü Çakır İktisat Bakanlığında büyük kudret gösterememişti. Millî Savunma Bakanlığında namını ipka eder, inşallah!

★ Fuat Sirmen'in hangi koltuğa kurulsa yakışacağına hepimiz inanıyoruz!

★ Maliyede kalan eski Defterdarımız, bereket varlık vergisi kanununa aleyhtar olduğunu daha dün söylemişti. O kanunu İstanbulda nasıl kerhen tatbik ettiği hatırlardadır!

★ Bay Tahsin Bekir, birbiri arkasına üç kabinede yer almak suretiyle soyadına uyarlığını isbat etti ve Balta asmak tâbirine canlı bir misal oldu!

★ Cavit Oral galiba yeni kabinede yerini bulan tek şahsiyettir. Hele bakalım!

★ Hele bakalım Mevlâ neler evler, ne evlerse iyi evler!

★ Demek ki Hasan Saka ilk kabinesinde pek muvaffakiyetli işler görecekmiş... Buna ikinci kabinesine sokmadığı Bakanlar mâni olmuş. Mütehassıs olmıyan Bakanlar!

★ Mâni olmuş ki onları değiştirdi. Artık hükümet mekanizması tepkili uçak sürati ve hünerbazlığı ile işliyecek muhakkak!

★ Yeni elemanlar kimlerdir? Evvelâ Ticaret Bakanı Cemil Sait Barlas var. En bariz vasfı matbuat aleyhtarlığı... Hem de Ulus gazetesi sahibi olduğu halde!

★ Siyasal okullar sabık müdürü ise Tekel Bakanı oluyor! Tekel okulları açar, belki!

★ Hukuk profesörü Nihat Erim Bayındırlık Bakanıdır! Artık yol inşaat mukavelenamelerinin iyice inceleneceğinden şüphe edilemez!

Hasta olan kim?

Kadın kocasını kolundan tutup doktora götürdü. Sinirlerinden muztarip diye anlatmağa başladı:

— Vara yoğa kızıyor, ne yapsam memnun olmuyor. Hayatımız cehennem azabı içinde geçiyor!

Daha bir çok şeyler söyledi. Kocası hiç sesini çıkarmadı.

Sükûnetle dinliyen doktor:

— Pekâlâ, dedi, size bir şurup yazayım, iki hap, bir de iğne vereyim...

Kadın hemen atıldı:

— Fakat doktor Bey, hasta olan ben değilim, kocam

Doktor:

— Merak etmeyin, Hanımefendi, siz benim dediklerimi yapın kocanızın iyileştiğini görürsünüz!

Eğer ve Fakat

Bunlar mükemmel, klâsik iki kelimedir.

(Eğer) ve (Fakat) la herşeye cevab verilebilir.

İşte birkaç misal:

Borçlu borcunu ödemezse kendisini nasıl müdafaa eder? (Eğer) ve (Fakat) la. «Eğer param olsa öderdim; şimdiye kadar ödeyemedim, fakat ödeyeceğim...»

Bir kız âşıkını bırakır. Âşık sebebini sorar: Kız cevab verir: «Seni bırakmazdım eğer...» Bu cevab üzerine erkek kıza vâadleirni hatırlatır. Kız: «Seni terketmek istemezdim, fakat...» der.

Bir talebe dersini bilmez, bir memur vaktinde işine gelmez, bir dükkâncı siparişi yetiştirmez, terzi elbiseyi yapmamış olur. Bütün bunlar kendilerini ne ile müdafaa ederler: (Eğer) ve (Fakat) la... Şu halde yaşasın (Eğer) ve (Fakat)!

Evlenmeden önce

Kadın — Galiba sırtımda bir karınca dolaşıyor, şuna baksana..

Erkek — Bu dalâvereler evlenmeden önce hoştu, şimdi sökmez!

Allah - Tabiat

Kethüda zade Arif Efendinin ziyaretine gelenler, bir gün «Tıbbiye Mektebinde Allahı inkâr ediyorlarmış. Bu olan şeyleri tabiat yapar diyorlarmış.»

Demelerile Kethüda zade:

— Öyle ise, dedi, onlar Allahın adını tabiat koymuşlar. Çare yok, bir Allaha muhtacız!

Dağcılıkta sürpriz

Bazı şeyler nasıl ifade edilir ?

Kabadayılık	:	Hepinizi yakarım
Rahatlık	:	Ben keyfime bakarım
Uyku	:	Gözlerimi kaparım
İnşaat	:	Katlarımı çıkarım
Başından savma	:	Saygılarımı sunarım

BİR TEKLİF

Doktorun muayene odasına girdiği vakit Hasan Bey çok yorgun görünüyordu.

— Doktor, dedi, dayanılır gibi değil; bütün gece gözümü bile kırpmadım.

— Kendinizi fazla yormuşsunuzdur herhalde...

— Yorgun değilim. Uykusuzluğumun sebebi...

— Mutlaka çok kahve, yahud da çay içiyorsunuzdur.

— Hayır !.

— O halde sizi muayene etmeliyim.

— Ne münasebet doktor. Uyumadımsa sebeb, altınızdaki dairede oturuyorum, dün geceki danslı eğlenceniz sabaha kadar sürdü, bir daha eğlence tertib ederseniz lütfen bize haber verin de, o geceyi gidip kaynanamda geçirelim.

PORTRE

İradesiz adam

Bendeniz
Ayda 100 lira alıyorum

Hamdolsun
Dört çocuk bakıyorum

Bir takım
Nizamnalara uyuyorum

Ve bir takım
Usullere riayet ediyorum

Bir sarhoş çarparsa
Polis diye bağırıyorum

Kendi kendime
Lahayle deyip geçiyorum

Tramvay kalabalıksa
Yaya yürüyorum

Eve gelince
Çocukları döğüyorum

Bir kap yemek önünde
«Hani bir salata» demiyorum

Ne yalan söyliyeyim
Tipik ekmeği yiyemiyorum

Bu yer odasında
Rahat edemiyorum

Karım bir şey söylerse
Sen karışma demiyorum

Zaten karım ses çıkarmaz
Fakat ben anlıyorum

Ne yalan söyliyeyim
Eski iskarpinlerine bakamıyorum

Ancak pazar günleri
Aileyi topluyorum

Bize yakın meydanda bedavadan
Canbazı seyrettiriyorum.

3 lâmbalı bir radyomuz var
3 senedir taksitini ödeyemiyorum

Zaten dinlemek istesem de
Parazitten dinliyemiyorum

Pek seyrek zamanlarda
Hürmeten duruyorum

Geçen bir cenaze münasebetiyle
Mars Fünebri dinliyorum

Veyahud pek ender
Tepebaşından geçiyorum

Demir parmaklık arkasından
Hamiyeti dinliyorum

Fakat yüzünü
Bir türlü göremiyorum

Şarkı dokunursa
Gözlerimi siliyorum

Ve bu halimde bile
Evi düşünüyorum

Velhasıl, velinimetler
Keyifli bir hayat sürüyorum

Bazan kafama esiyor
Bir dilekçe veriyorum

Rica ve istirham ederek
İnceleyin diyorum

Günler geçiyor cevab yok
Ben inceliyorum

İşte bu sıralarda
İstifa edeyim diyorum

Birden aklıma
Çocukları getiriyorum

Tam karar anında
Musluğa gidiyorum

Elime yüzüme
Bir soğuk su vuruyorum

Tabiî anlıyorsunuz
İstifa edemiyorum

F A K A T :

Şu son zamanlarda
Artık karar vermiş bulunuyorum

Çocuklar için, değil kendime
Borç para buluyorum

Çürük ön dişlerimi
Derhal yaptırıyorum

Son defa yüksek katınıza
Tebessümlerimi sunuyorum

Islak gözlerimi
Hiç göstermiyorum

Sen olasın Haleb şehri
İşte geldim gidiyorum

Geçim Dünyan

Erkek — Dünyada en mes'ud adamlar budalalardır.
Kadın — Öyleyse ne mutlu sana !

Şarhoşa gülen sarhoş

Ebu Nevvas bir gün, bir sarhoş görmüş, gülmeğe başlamış. Yanındakiler: «Ne gülüyorsun? Sen de her gün böylesin !» demişler. «şimdiye kadar sarhoş görmedim» demiş. «Nasıl?» demişler. Ebu Nevvas:

— Ben, demiş, herkesten evvel sarhoş olurum, herkesten sonra ayılırım. Bunun için sarhoşların halini bilmem !..

Yeni modalar

Uzun eteklerin bir azizliği

Cumartesi — Çarşamba

ŞÖHRET VE AFET

Her yeni çıkan gazete veya mecmuanın romanlarını aradığı muharrirler vardır. Bunlar, avamfirib yazılariyle güya, okuyucu temin ederler. Ahlı, eninli, ağdalı sevdalarla iki kişinin karşılaşmasından bir roman çıkaran bu muharrirlerden birinin yazısında, beni kahkahalarla güldüren şu cümleyi okudum :

«Limandan ayrıldıktan bir saat sonra vapur fırtınaya tutularak batmış, kazazedelerden sağ olarak kurtulanlar arasında ise, mücrim kadının vücuduna rastlanamamıştı.»

Bu cümlede ne var? diye soracakların sayısı, ne yazık ki çok.. Ve işte böyle âfetlere şöhret temin edenler de bunlar.

AFET

Kötü romanlar kadar çok yerli film de var. Bunlar, kötüye rağbet çok, diye yapılıyor.

Geçenlerde «Yerli Film Yapanlar Cemiyeti»nde, bu filmcilerden birinin nihayet şuuru galeyana gelmiş, kalkmış, yapılan filmlerdeki noksanları, iptidailiği, beceriksizliği, zevksizliği şiddetle tenkid etmiş, ve, şayanı hayret, alkışlanmış. Gidip bu zatı buldum, onu tebrik ettim ve bir filmde ne gibi hususlar olması icab ettiğini sordum. İşte verdiği cevab :

— Evvelâ acıklı bir vaka olmalı. Mezarlık sahneleri, dua eden hoca, baş roldeki kadın veremden yataklara serilmiş ! O, böyle hazin hazin şarkılar söylerken, sevgilisi zengin bir kızla işi pişiriyor, mükellef otomobillerle, barlarda hayat sürüyor. Vaka Anadoluda başlamalı, sonra Ankara, Bursadan geçerek İstanbula intikal etmeli. Arada bir cinayet olmalı. Sonra İstanbulda meselâ Limandan Adadan, Modadan ve bilhassa Beyazıd kulesinden, Çamlıcadan şafak sökerken manzaralar çekmeli; halk, sinemadan çıkarken hüngür hüngür ağlamalı.

Dona kaldım.

VAZİFE

Şehrimizin meşhur bir gazinosunun garson yamakları geçen gün tabur halinde Taksimde bir adres arayorlardı. Merak edip sordum :

— Zengin müşterilerimizden birinin dediler, burada metresi oturuyormuş. Geçen akşam gazinodan onun çağırılmasını istedi. Adresini bilmiyorduk «Vay, nasıl olur da bilmezsiniz?» diye kızdı. Bizim Metrdotel de, hepimize «Yarından tezi yok, gidip adresini öğreneceksiniz» diye emir verdi. Öğrenmeğe geldik.

KADİFEDEN BİR TEKLİF

Kadifeden kesesi, diye bir şarkı vardır. Şimdi bunu kadifeden ceketi, haline koyabiliriz. Kadife ceketliler o kadar çoğaldı ki !

Dün, aklıma geldi : Havalar sıkıntılı olmakla beraber serin, tamamiyle ısınıp artık bu ceketler giyilmez hale gelmeden acaba kadife ceketliler bir toplantı yapsak, nasıl olur?

Bu fikir, kadife ceketliler arasında muvafık görüldüğü takdirde, bana yazsınlar, bir müteşebbis heyet kuralım ve toplantı yerini tesbit edelim.

Fikret Âdil

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

— Tefrika No. 11 —

Cemal Paşa denince muhalifleri bir yılgınlık alırdı; zira onun bir zamanlar zulümde ölçüsü, eziyette terazisi yoktu; o mintarafillah imhamıza memur olmuş gibi ama kendinden geçmiş, pür cezbe bir halde çalışır, aleyhimize mücahede ederdi! Muhalefet cephesinde maslûp, maktul, mahnuk, mecruh, mecnun, mazrup, mahpus, menfi ve menkûp olarak böyle mimli ve ayni vezinli zarar didelerinin yekûnu bini geçerdi, sonra himaye ettikleri de oldu ya... İşte şimdi karşısında yere eğilerek hürmetle selâm verdiğim asker, o kahir, o muhrip komiteci, o eski, fakat unutulmaz düşmandı.

Hoş zaman isbat etti ki Cemal Paşanın haşin, amansız siyaseti, muhalefeti bir müddet için sindirmekten ve sonra sıra kendisine gelince - yaptı, yapamadı, o başka mesele - muhalefetin de ayni tarzda mukabele etmek istemesinden başka bir netice vermedi. Serde toyluk, görgüsüzlük vardı, ben dahi ilk menfamı intikam kararları ve mukabele hülyaları ile geçirdim. Maamafih benden yaşlı olduğu için daha tecrübeli olması da iktiza eden Kütahya mebusu Ferit Beyin de düşüncesi o idi. Hattâ hâlâ hatırımdadır, İttihatçılara menfa olmak üzere yer aradığımız bir sırada Konya çölünde bir tuzlu göl ve bu gölde de bir ıssız ada varmış, Ferit Bey karihasından orasını teklif ettiydi. O gölde bir ada bulunduğundan ve bu kadar parlak bir intikam sırası da geleceğinden o zaman bile şüphem olmasına rağmen diğer samiin ile beraber sevincimizden bu keskin ve muhteri muhalifin az daha hep birden ağzını öpecektik! Ha, unutuyordum, o gün göl ve ada muhafızlarını intihap etmistik ama meydanda halâ bu islerin uhtesinden gelebilecek bir Camal Paşamız yoktu ve bu, çok şükür ki ömrü billâh da olamadı!

Cemal Paşa beni ayakta kabul etti, yani birden bire pek şımartmış olmamak için mülâkatı kısa kesmek niyetinde idi. Ben kısmı siyasi müdürünün yanındaki gibi kasten değil, fakat şaşkınlıkla masanın karşısına dizili memur iskemlelerinden birine çöküverdim, o dahi bittabi koltuğuna oturmağa mecbur oldu. Altı ay sonra en lâubali ve en müteneffiz bir ziyaretçisi olacağımı nereden bileyim, bu Dahiliye nezareti odası, o zaman bana çeşit çeşit telefonlariyle ve Cemal Paşasiyle muhalefete karşı harp eden galip bir politika ordusunun karargâhı umumisi gibi göründü. Hiç dürüst olmıyan bir tutuk lisanla bazı teşekkür cümleleri sarfettim. Muhatabım dinledi, hattâ daha uzun dinlemek ve benden daha hoş, daha selis sözler işitmek ister gibiydi; fakat hal mi vardı? Tıkandım kaldım. O zaman, bir dakika kadar düşündü, sonra hemen hemen Tevfik Hadi Bey tavrıyle ve - âmirle memur sanki evvelce sözleşmişler gibi ayni ifade ile şöyle başladı:

— Refik Halid Bey! Siz bize çok fenalık ettiniz. Kaleminiz bizi çok hırpaladı ve haysiyetimizle çok oynadı. Binaenaleyh aramızda hâlâ bunu unutamamış mühim, pek mühim zevat vardır. (Talât Paşa ile Doktor Nazım Beyi işrab ediyordu) onun için edebiyattaki kudretinizin...

— İstağfurullah...

— Edebiyattaki müstesna kudretinizin takdirkârı olmakla beraber size kat'i bir vaidde bulunamam. şimdilik mezuniyetinizi temtid edeceğim; meydanlarda pek gezmeyiniz, çok kişiyle temas etmeyiniz, yani göze çarpmamağa, batmamağa çalışınız!

Ayağa kalktı. Yeniden teşekkür ettim ve yerle tekrar selâmladım. O zaman baktım ki elini uzatıyor. Bu el, Osmanlı meşrutiyetinde en çok idam kararı imzalamakla ve sehpa kurdurtmakla - fakat ayni zamanda dostlarına cömertliği ve imar hususunda da memlekete, kaybettiğimiz memleketlere hizmeti ile meşhur olan bu el bana - Talât Paşanın boğucu kin ve husumet dalgaları arasında - bir can kurtaran simidi gibi göründü; hemen sarıldım. Hepsini, bilhassa kendime ait olanı madem ki dosdoğru yazıyorum, bu müsafaha - neden ve niçin, tahlil edemiyorum, o esnada pek müzayika içinde olan ruhumun hüsnü muameleye olan ihtiyacından dolayı belki! - içimi iftihara, gurura benziyen bir zevk ile doldurdu. O zamana kadar sönmüş bir balon gibi şuraya buraya çöken ben, yüreğimi kabartan bu yeni teşvik havasiyle artık hafiflemiştim.

(Hürriyet ve İtilâf) çıların toplandığı kahvede

Fala baktıranlar «Eski (Aydede) den»

Dahiliye dehlizlerini, içim şa'şaalı ümitlerle dolu, şişirilmiş rengârenk bir sabun köpüğü gibi - sanki kapıdan değil de geniş ve açık pencerelerden hemen uçuverecekmişim kadar bir hafiflikle - sevinç içinde geçtim. Fakat sokakta ağırlaştım: En büyük hasmım olan Talât Paşanın sadrazamlık ettiği İstanbulda, elim Cemal Paşanın eline sürdükten sonra ayaklarım kaldırımlara daha sağlam basıyordu!

6

Cemal Paşa ile son mülakatımda neler konuşmuştuk?

O yıl - İstanbula düşman girerken - Boğaz içinde sonbahar, siyasi hâdiselere hiç aldırmıyarak, kendi âleminde ne hoş, ne tatlı uzayıp gidiyordu.. Hepsinden fazla payıtaht halkını kurban eden harbi umumî ile her yerden ziyade payıtahtın Helâküsü olan İttihat cemiyeti her ikisi de zahiren hitama ermişti; fakat arkalarında ne geniş bir boşluk bıraktıklarını o gün, sandal beni Boyacıköyündeki yalıya götürürken görüyordum. Evet, diyordum, bu iki afet de, zelzele ile yangın gibi biri diğerine sebebiyet verip sonra da bir arada birleştikten sonra artık zeval buldular.

Sandalcıya sordum:

— Ne dersin bu işlere ağabey? Benim Cemal Paşanın yalısına gittiğimi bilmemekle beraber ittihatçılığımdan mı şüphelendi, yoksa Hisar kulübüne mi kayıtlı idi, nedir, (aldığım cevap bana o zaman böyle bir hüküm vermişti) karşımdaki kıranta adam:

— Ziyanı yok paşam, dedi, sen gam yeme, bu gâvurların haklarından biz çabuk geliriz!

İçimden, maruf fıkradaki gibi, "Yarabbi, şunun aklını bir gececik bana ver de rahat uyuyayım" duası geçti.

Yalının kapısı önüne gelmiştim, gümüş kakmalı kaması karnında, fildişinden kabzalı tabancası belinde, millî kıyafette bir yakışıklı Çerkes genci peyda oldu. Ne bir fedaiye, ne de bir sivil polise benzemiyordum ama yine beni endişeli bir gözle süzdü ve merdivene doğru yürüdüğümü görünce önüme dikildi:

— Kimi istiyorsunuz? Diye haylı sertçe sordu.

— Paşayı göreceğim, dedim, dün telefonla görüşmüştük!

Cevabım şüphesini azalttı. Fakat hâlâ ihtiyat ediyordu; nazikâne ismimi sordu; söyledim. Derhal değişti "buyurunuz" larla yanyan, hürmetkârane, önümde yürüyerek yukarıya aldı. Bu sırada küçük, fakat nahoş birşey geçti: Ufak taş medhalin sağındaki kapıdan kimin geldiğini anlamak istiyen bir baş uzandı. Alman oyuncak kutuları üzerindeki kaba, bol renkli çocuk resimleri gibi taşkın bir sıhhat ve bir güzellik ifade eden masum mavi gözlü, kıvırcık sarışın saçlı bu gürbüz (bebi) çehresi Falih Rıfkının çehresiydi; acaip bir selâm verdi; çekildi. Bir anda sezmiştim, müruru zamanla, hayli müşkülâtla, fakat pek iyi surette dost olduğumuz kıymetli muharririn o gün gözünde, nedense bana karşı bir husumet vardı. Ben de buna mim koymuş ve beklemiştim. Nihayet beklediğim gibi de çıkmıştı! Soldaki geniş odaya girdik. Çerkes genci dedi ki:

— Paşa hazretleri komşudadırlar. Siz teşrif edince kendilerine haber verilmesini emretmişlerdi...

Bilmiyenler, görmiyenler Cemal Paşa yalısındaki bu baş misafir odasının baha biçilmez eşya ve evani ile dolu ve muhteşem olduğuna hükmedebilirler. Hayır... Devri sabıkta işi yolunda giden orta bir memur evinden farkı yoktur. Hattâ, maroken koltukların üzerine - sanki bir teviye kayışlariyle misafiri iz'aç ve avdete icbar için atılmış olan - dört Buhara seccadesinin birer ufak çifti de bizim odada, minderin hem üstünde de değil de, önünde, yerde dururdu. Arabistan kumandanının evinde onları koltukta ilk gördüğümün akşamı ben de bizimkileri sedire is'adetmiştim. Maamafih giranbaha olmamakla beraber yalıda herşey kıvamında, yerli yerinde, kibar, ciddî idi.

Aklımdan çıkmaz, o günlerde, Karagöz sahibi Fuat Beyin hemşiresi Fatma Hanım bana bir mektup göndermiş ve Cemal Paşa yalısında mevcut baha biçilmez eşya arasında misafir odasına muallak milyonlar değer zümrüt kakmalı bir murassa kılıç bulunduğunu ihbar ederek bunun gazetelerle neşrine ve millete iadesine tavassutumu rica eylemişti. Bu mektup birçokları gibi nezdimde mahfuzdur. Hanımcağız, galiba, benim bu odayı bildiğime vakıf değildi. Bu tezviri okuduğum zaman yalnız o kabil ihparnamelere ne derece ehemmiyet vermek lâzımgeldiği hakkında sağlam bir fikir hasıl etmiş oldum; işte bukadar!

var)

Rüzgâr esince

İSTANBUL HAVADİSİ

— 1 —

Yok şiirimin alâkası ne gül ne de şebnemle
Yazıyorum şu mısraı pek bozuk bir kalemle

Politika batağında değil sade çırpıntı
Memleket de başbaşadır nice sonsuz elemle!

Bilmem nasıl cilâlayım sözlerimin dışını
İçim dolu işte benim karanlıkla, ademle

Bankacılık bilirsem de simsarlıktan anlamam
Yoktur hele tek bir ilgim mahud eski baremle!

Biz muhabbet hesabını çoktan ettik tasfiye
Hiçbir işim kalmamıştır, selâmlıkla haremle!

Hayatımın son deminde yine nazma başladım
Yarış edip durmadayım sanki Âşık Keremle!

Ne yazık ki yıldım artık şu şımarık Basından
Uğraşması daha kolay tırahomla, veremle!

Fazıl Ahmed Aykaç

— A a a! Şaka gidiyor!

— Evlâdım, sen bu sabahki gazeteleri okumamışsın o, yine geldi!

AKLIMDA KALANLAR

Bir İran Prensi

"Fermanferma„ isimli bir İran Prensi bir aralık memleketini bırakmış Beyrutta ihtiyarı ikamet etmişti. Maiyeti de, ailesi de beraberinde ve her tavrında asla perakende değil zinde, bir Prensti.

Merakı hoşça sohbet, sevdiklerini davet, ava gitmek, suvarelerde de bakara oynamaktı. Mükemmel silâhşördü. Elmaları havaya atar birer birer kurşunla deler geçirirdi. Kâânî ezberinde gibiydi. Davetlilerine şiir okur, Fransızca veya Türkçe tercümelerini yapardı. Şakacı mı şakacıydı ve zeki ve terbiyeli bir adam olduğu için şakanın en kısasını tercih ediyordu.

Kumarda da bir tuhaflığı vardı. Durup dururken kâğıtları toparlar, karıştırıverir, "suizan'a ne hacet? Suizan nâ revâ?„ der, gülerdi. Çok da zengindi. Fukaraperver idi de. Mahalleleri dolaşır tasadduk ederdi. Hele hazır cevaplığı hayret verecek derece güzeldi.

Bir gün trenle Beyruttan Aleyye köyüne çıkıyorduk. Kompartıman kalabalıktı ve Beyrutun vücuhundan bazı adamlarla karıları ve şu kadar ki şımarıkları da aramızda idiler. Prens acele ile giyinmiş olacak ki pantalonunun düğmelerini ilikliyememişti. Arsızlar lüzumsuz yere gülüşmeğe başladılar. Adamcağız alındı. Fakat neden? İçinden çıkamamıştı. Çok da tetik bir zat olduğu için kendini bir yokladı; işi anladı. Ve hemen düğmelerini ilikledi ve şunu söyledi: — Haremim düğmelere ilişecek gözleri tahmin etmemiş olacak ki beni giydirirken dikkate lüzum görmemiş!! Haber vereyim bâri!

Semih Mümtaz S.

« İktibas hakkı mahfuzdur »

GEÇMİŞTE BUGÜN

— İstanbulun Fatih tarafından zaptının 1500 üncü yıldönümünü kutlamak üzere plânlar hazırlanmışsa da tahsisat azlığından şimdilik yalnız Eminönü meydanındaki saatin tamir edilmesine karar verilmiştir.

90 SENE SONRA

Bolu Ağır Ceza Mahkemesinde Haşmet Orbayla Reşit Mercanın şahit olarak dinlenen torunları, hâlâ cinayeti birbirlerinin büyük babalarına atmakta devam etmektedirler.

Sinema afişi karşısında "Yunan karikatürü"

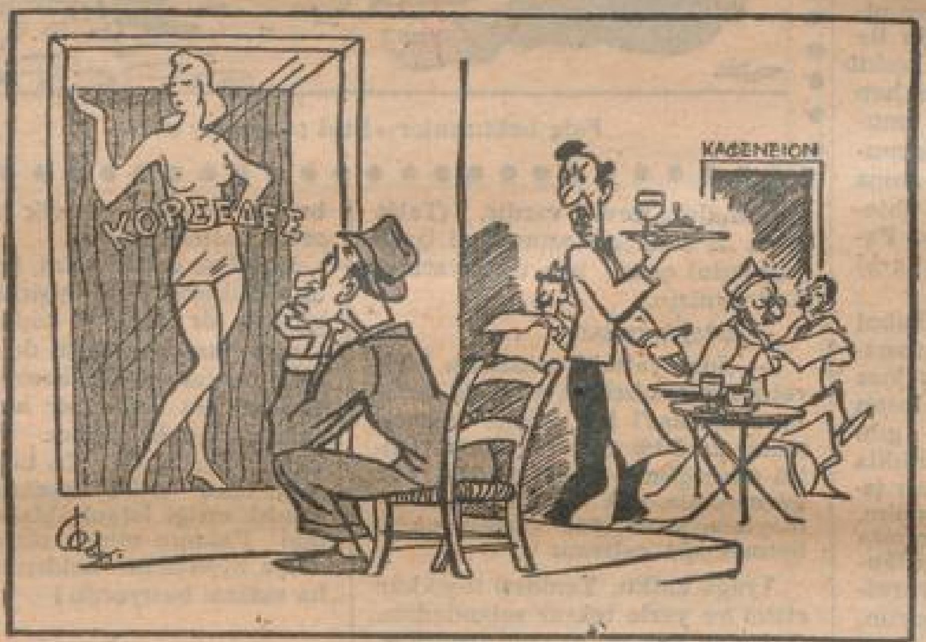

Garson — Bayım, kahvenizi getireli bir saat oldu, içsenize!

MUSİKİ

NADİYA

İstanbula, Filistin harbi yüzünden Lübnan sporcuları gelemediler amma, yerlerine ses kraliçeleri Nadiya'yı gönderdiler.

Nadiya ile braber, buraya bir de Meşrutiyet havası geldi. Fes, saz tarzı ve göbek havalariyle.. Buna ilk temsilin «Saray» da verildiğini ilâve edersek intıba tamam oluyor.

Heyeti umumiyesiyle, Nadiya ve heyeti, şöyle bir defa görülmek şartiyle insanı, hiç olmazsa İtalyan Operet heyeti kadar eğlendiriyor. Yâni, bir hakikat endişesine düşmeden, kendinizi meselâ bir akşam, içkisiz saza gitmiş ve kantolar seyretmiş farzediyorsunuz.

YA GEMÂN!

Perde açılır açılmaz, karşımızda edibane bir eda ile oturmuş bir saz heyeti gördük. Fakat mahalli kıyafetleriyle göreceğimizi sandığımız heyet, belki de buranın modasına uymak için; beyaz ceket, siyah pantalon giymişlerdi. Saz, Kürdili Hicazkâr semaisiyle başladı. Derhal, ikinci, hattâ üçüncü sınıf bir saz ile karşı karşıya olduğumuz anlaşıldı. Bunu müsamaha ile dinledik. Şimdi, alkışlar arasında güzel bir maşlah içinde Nadiya göründü ve bir şarkıya başladı. Etraftan «ya ruhi», «dahilek», «ya gemân» sesleri yükseldi ve daha ilk raks ile Nadiya halkı fethetti.

BÜLBÜLİ SALİH, 1948

F. Celâleddin'in « Eğlencehanei Osmani » hikâyesindeki tiplerden kemani, bir solo yapmak üzere mikrofon başına geldi ve taksime başladı. Gıcırtılı bir keman! Fakat, yavaş yavaş bülbül seslerini andıran nağmeler peyda oldu, nerede ise, küçükken, yangın plâklarında keman ile « Ayşe Hanım.. Ayşe Hanım » diye çıkarılandan gûya üstadane!! sesler duyacaktık. Bereket, kemani, Bülbüli Salih merhumun cilveleriyle iktifa edip bir pata çaktı ve alkışlar arasında çekildi.

SÜNNET DÜĞÜNÜ

Muhammed Kerim ile Muhammed Mer... sesleri g... yüksek ... Şark mu... henüz ye... tiğinden, mevlûd ... ken orta... Mülle ve... lar. Bun... si pek ... yor. Kos... dükkânla... yaz enta... lu, ilham... ziyorlar. ... hal bir s... rattı ve... rın Ere... uyumakt... az sonra...

— Ço... de...

Diye ...

KİRPİNİN DEDİKLERİ

Dünya biter, bu işler bitmez!

Yarabbi! Yapılması lâzım, daha doğrusu şart olan ne kadar çok iş var!

Bunları kimler, ne zaman, ne kadar zamanda yapacak? Yapabilecekler mi? asıl mesele bu..

Anayasada tadiât isteniyor. Zira Anayasamızın gerçek demokrasiyi kuracak, koruyacak maddeleri tamamiyle ihtiva etmediği ileri sürülüyor.

Mebus sayısını ve tahsisatını azaltmalıyız. Kabineye mebus olmıyanların da girebilmesini sağlamalıyız. Bir nevi (Ayan Meclisi) ile Anayasayı daha sıkı ve sağlam bir mürakabe altına almalıyız.

Mebus seçimlerini daha demokratik esaslara bağlamalı, Matbuat Kanununu daha hür şekle sokmalıyız.

İşçi hakları korunmuş olmaktan henüz pek uzaktır.

Kırtasiyecilik aldı, yürüdü. Bu meseleyi kökünden halletmedikçe işler yürümez. Kırtasiyeciliğe son vermeliyiz.

Devlet daireleri âmirle, memurla dolu. Bunu da âdilâne kararla makul dereceye indirmeliyiz.

Kanunlarımız o kadar çok, çeşitli, karışık, zeyilli, ekli, pürüzlü, muhtelif uslûb ve zihniyette ki ne tefsirle, ne tevhid-i içtihat kararlariyle içinden çı-

kabiliyor... geçirmeli...

Hepsin... siyasetine... ne şiddet... mekanizm... geriye, h... sola işliy... lıyız.

"Orman... diye hay... tahta sap... kıyameti ... rem artıy... kurmak, ... cevap ver...

Paramı... düşük.

İhtikâr ...

"Suiisti... vet„ Gru... namesine ...

Deniz ... met bekli...

Demir ... Alelâde...

Ya dev... ği? Ya s... triklendir... dokuma, ... saire kom... akları? Y... den beled...

Hele 7 ...

Yarabb... si, yoluna... ne kadar ...

Bunları ... kadar zan...

Şair gü... Hâybûy-ı ...

Dünya ... miyecek, ...

DENTOSİL
DİŞ KREMİ

Piyasaya verilmeğe başlandı. Bir tecrübe ile kalite ve zerafetini takdir edeceksiniz.

Lübnanlı (Nadia) ...

KİRPİNİN dedikleri

, bu işler
z!

lması lâzım,
t olan ne ka-
rı kimler, ne
ne kadar za-
yapacak? Ya-
ekler mi? asıl
bu...
asada tadiât
r. Zira Ana-
demokrasiyi
ak. maddeleri
etmediği ileri
ve tahsisatını
bineye mebus
girebilmesini
nevi (Ayan
sayı daha sıkı
rakabe altına
ini daha de-
a bağlamalı,
u daha hür
anmuş olmak-
ktır.
ldı, yürüdü.
ünden hallet-
mez. Kırtasi-
eli-
â-
lu.
za-
ye
o kadar çok,
rilli, ekli, pü-
lüb ve zihni-
, ne tevhid-i-
e içinden çı-

kabiliyoruz. Onları da gözden geçirmeliyiz.

Hepsinden evvel bir maliye siyasetine, bir ekonomi sistemine şiddetle muhtacız. Maarif mekanizmamız kâh ileriye, kâh geriye, hattâ bazan sağa, bazan sola işliyor. Bunu da ayarlamalıyız.

"Ormanlarımız harap oluyor,, diye haykıranlar, "Ziraatimiz tahta sapanla yapılıyor,, diye kıyameti koparanlar çok. Verem artıyor. Sıhhiye teşkilâtını kurmak, hastahane ihtiyacına cevap vermek elzem!

Paramızın satın alma kuvveti düşük.

İhtikâr var.

"Suiistimal,, Meclis ve "rüşvet,, Grup toplantılarının ruznamesine kondu.

Deniz yollarımız acele himmet bekliyor.

Demir yollarımız, keza.

Alelâde yollarımız da öyle!

Ya devlet sanayiciliği? Ya sulama ve elektriklendirme işleri? O dokuma, şeker, kâğıt ve saire kombine ve fabrikaları? Ya 7 Eylûle kurban giden belediyeler?

Hele 7 Eylûl kararları?

Yarabbi! Yapılması, düzelmesi, yoluna konulması şart olan ne kadar çok iştir, bu!

Bunları kimler, ne zaman, ne kadar zamanda yapacak?

Şair güzel söylemiş:

Hâyhûy-ı ehl-i dünya bitmeden dünya biter

Dünya bitecek, bu işler bitmiyecek, galiba!

KİRPİ

r şarkıya baş-
ruhi», «dahi-
leri yükseldi
Nadiya halkı

H, 1948

Eğlencehanei
eki tiplerden
pmak üzere
i ve taksime
keman! Fa-
lbül seslerini
yda oldu, ne-
yangın plâk-
Ayşe Hanım..
çıkarılandan
ler duyacak-
Bülbüli Sa-
leriyle iktifa
alkışlar ara-

ÜNO

ile Muham-

med Mer'i adında iki hanende var, sesleri güzel. Fakat İstanbulda en yüksek derecesini bulmuş olan Şark musikisi onların ağızlarında henüz yeknesaklığını muhafaza ettiğinden, etraftan birçok kimse mevlûd okunuyor zannettiler. Derken ortaya Hüda Milya ile Azize Mülle ve Fevziye Margarit çıktılar. Bunlar rakkaselerdir. Birincisi pek uzaktan Şamram'ı andırıyor. Kostümleriyle de eski berber dükkânlarındaki, çiçek süslü beyaz entarili, fakat biraz etli, butlu, ilham perileri resimlerine benziyorlar. Saz ve bu rekkaseler derhal bir sünnet düğünü havası yarattı ve seyirciler arasında oturan Ercümend Ekrem Talû'nun uyumakta olduğunu farkettim. Bir az sonra uyandı, sordum:

— Çocukluğum aklıma geldi de...

Diye cevab verdi.

Fa.

Lübnanlı (Nadia) ses ve dans trupunun belli başlı simaları

Bir dokun

Çin damlası

Her sene olduğu gibi bu yıl da yaz birdenbire bastırdı. Bir gecenin içinde ayazdan çıkıp yaza giriverdik. Güneş, hınç alıyormuşçasına kasıp kavuruyor. Bir yandan şehrin usandırıcı gürültüleri, bir yandan güneşin kavurucu alevleri tahammül bırakmıyor insanda. Âmiyâne tâbirle, iflâhımızı kesiyor. Sakin bir köşecikte serin bir ağaç gölgesine hasret çekiyoruz. Hiç değilse ikindi çağlarında şöyle bir Boğaz gezintisi. Fakat ne mümkün! Onu yapabilen bahtiyarlar arasına karışmak haddimize mi düşmüş? Bizimkisi, olsa olsa haftada bir defacık, yâni pazardan pazara felekten bir gün çalmaktan ibaret. Gelgelelim, İstanbulda pazar gezintisine çıkmanın ne demek olduğunu erbabı bilir Tramvaylar, otobüsler, trenler, vapurlar tıklım tıklım. Mesireler karınca yuvasından farksız. Gazino sahibleri uzun kış aylarının acısını birkaç günde çıkarıvermek için gözlerini dört açmışlar, bekliyorlar.

Hele o vapur yolculuğu! Eğlence değil, işkence!.

«Çin damlası» nı bilir misiniz? Anlatıvereyim: Çinliler, işkence cezasına mahkûm olan adamı bir ağaca sımsıkı bağlarlar. Yukarıya, tam başının hizasına içi su dolu bir teneke asarlar. Tenekenin dibinde gayet küçük bir delik vardır. Bu delikten sızan sular, muayyen fasılalı damlacıklar halinde mahkûmun kafasına pıt... pıt... damlamağa başlar. İlk anlarda büyük bir tesiri görülmez. Fakat saatler geçtikçe bu mini mini su damlacıkları kurşun gibi ağırlaşır. Ağaca sımsıkı bağlanan mahkûm, kafasını kımıldatamadığı için beyninin üstüne aynı fasılalarla ve hep aynı noktaya düşen damlaların darbeleri altında sinirleri bozulur, gerilir, tahammülü imkânsız bir ıstırab mütemadiyen artar. «Çin damlası» budur işte.

Bizim şehir hatları vapurlarının işkencesi de Çin damlasından hemen hemen farksızdır.. Bilhassa pazar günü vapura binmek bir azabdır. Telâştan şaşkına dönmüş insan cendereleri arasında kâh yassılaşarak, kâh incelip uzayarak içeriye girip oturacak bir yer kapabilirseniz ne mutlu! Aksi takdirde saatlerce ayakta durmağa mahkûmsunuz. Maamafih, oturanın da, ayakta duranın da ağaca sımsıkı sarılan Çinli mahkûmdan farkı yoktur. Birbirine kenetlenen kitleler arasında kımıldamak ne mümkün! Ya o gürültü.. Çocuk viyaklamaları, ağız mızıkası zırıltıları, genç kızlarla ağız ağıza veren delikanlıların ıslıklı şarkı vızıltıları: incelı, kalınlı, perde perde kadın, erkek sesleri. Babil kulesi gibi türlü türlü dillerle lâf edilir. Rumca, ermenice, yahudice, eciş bücüş fransızca, yayvan yayvan ingilizce, lâstik gibi sündüre sündüre italyanca, Çeşmemeydanı argosuyla türkçe... Orta salona tıkılanların vay haline! Bir de koku felâketi vardır. Bayıltıcı, geniz gıcıklayıcı, hançere tırmalayıcı, aksırtıcı, öksürtücü, geğirtici, öğürtücü kokular:..

Tahammül edeyim, şu azaba kendimi alıştırayım, derken «Damla» işkencesi başlar. Buranın dibi delik su tenekeleri, kantin kahvecisinin garsonlarıdır. Beşi, altısı birden sıraya dizilirler, kalabalığı yararak mütemadiyen dolaşırlar, kanapelerin aralarına girerler. Hepsinin sesi aynı tonda ve hepsinin ağzında aynı nakarat:

— Haniya, çaydan kahvedeeen.. Buzlu gazozlar da var...

Bir defa... Beş defa... On beş defa.., Kulak zarlarını mütemadiyen tırmalayan bu âhenksiz sesler, tenekenin deliğinden Çinli mahkûmun kafasına düşen damlalar gibi gittikçe ağırlaşır, müz'içleşir; sinirler bozulur, gerilir, tahammül edilmez bir ıstırab başlar, haykıracak hale gelirsiniz:

— İllâllah!.., İmdad! Can kurtaran yok mu? Gidiyorum ben.

Nereye gidiyorsun, hemşehrim? Denizin ortasındasın. Seni bu ıstırabdan ancak şu vapurun gövdesiyle toslaşan ağzı köpüklü mor dalgalar kurtarabilir. Gözün kesiyorsa atıl kucaklarına!.

Cemal Refik

Şeker tevzi işi bir türlü yoluna giremedi

— Nedir o diktiğin?

— Sizden evvel şeker yiyebilmek için pancar yetiştiriyorum!

Hazin bir irtihâl

Bay (A) nin gelini
Bay (B) nin yeğeni
Bay (S) nin selefi
İstikbalde halefi
Şaşırdık kimin nesi
Hangisidir öleni
Siz bulun kendisini

G. D.

Olmuş ve olacak cihan harpleri "Lacittadella" dan

Birincisi — İkincisi — Üçüncüsü — Dördüncüsü

İkramiyeli Aile Cüzdanı

1949 yılı ikramiye plânı:

100.000 lira

YAPI ve KREDİ BANKASI A. Ş.

Nikâh Dairelerinde

Bizi de yaz AYDEDE'ye

Geç kalmışım. Nikâh salonuna girdiğim zaman gelinle damat masa başında memurun karşısına oturmuşlar, kadınlı erkekli sekiz on davetli de etrafa halkalanmışlardı. Mes'ut çiftin yüzlerini göremedim. Memur sordu :

— Bay Aliyi kocalığa kabul ediyor musunuz?

Bayan, hırçın bir baş sallayışıyla irkildi, omuzlarına dökülen papatya sarısı saç bukleleri titreşti, yine başını sallıyarak sertçe bir sesle cevap verdi :

— Parol döner de ben dönmem.

— Sualime cevap veriniz, bayan.

— Cevabımı verdim ya efendim.

— Bay Aliyi kocalığa kabul ediyorsunuz öyle mi?

— Elbette kabul ediyorum. Parol döner de ben dönmem, dedim size. Aliyi kabul etmeyip o miskin Rizayı kabul edecek değilim ya.

Gelin Hanımın konuşmasından, hırçınlaşmasından belli ki evlenme işinde sinirlerini bozacak hâdiseler geçmiş. Öğrenmek lâzım, fakat kime sormalı?

Bereket versin, nikâh muamelesi bittikten sonra tekrar bekleme salonuna geçtiler.

Evvelâ çifti tanıtayım size : Gelin Hanım ortadan biraz daha kısaca boylu, sarışın, zayıf, saz benizli, ufak tefek, civelek bir Havva kızı. Yaşına da dil uzatsak darılır mı, bilmem ki. "Bodur tavuk, her dem piliçtir,, derler ya. Karşıdan, on yedisinde ancak gösteriyor.

Fakat biraz yaklaşıp dikkatle bakılınca, göz kenarlarındaki çizgiler daha uzun senelerin izlerini belirtiyor. Pek güzel, diyemiyeceğim ama, çirkin demeğe de ağzım varmaz doğrusu. Giyimi, tuvaleti orta halli. Fazla sürüp sürüştürmemiş. İnce, kavruk dudaklarını boyamış, yüzüne de hafif bir pudra gezdirmiş.

Damat da hemen hemen gelin hanımla yaşıt görünüyor. O da zayıf, uzun boylu, yakışıklıca bir delikanlı.

Onlar bekleme salonuna geçerken yaşlıca bir hanım dik dik yüzüme bakarak yaklaştı.

— Ben sizi tanır gibi oluyorum ama nereden acaba? Dur hele ! Şey... Sevimin düğününde bulundunuz mu?

— Sevim Hanımın düğününde değil, nikâhında bulunmuştum.

— Hah, tamaaam... Bak nasıl tanıdım! Siz gazetecisiniz değil mi? Sevimi de gazeteye yazmıştınız, okudular da dinledim.

— Evet efendim, yazmıştım. Gücendiler mi acaba?

— Aa, ne diye güceneceklermiş, ayol? Gazetelerde ilân olduk diye sevindiler bile. Malûm ya, sonradan görmedir onlar. Ellerine para geçince şımardılar, sevindirik oldular. Gazetelere geçerler de hoşlanmazlar mı hiç? Seni bulsalar para bile verirlerdi. Ulviyeyi de yazacak mısın gazeteye? Asıl bunları yazmalı. Amma ve lâkin, çok karışık bir iş. Burada anlatamam ki.

— Kısaca anlatsanız memnun olurum.

— Şey... Ulviye ile Ali, amca çocuklarıdır. Bir de Riza vardır ki, Ulviye ile teyze çocuğu olurlar. Ulviye evvelâ Riza ile evlenecekti. Onların çocukluğunda anaları, babaları sözleşmişler, büyüdükleri zaman şunları evlendirelim, diye beşik kertiği yapmışlardı.

Hanım teyze bir siğara çıkardı, ben de kibriti çaktım. Bir kaç nefes çektikten sonra devam etti:

— Taş ufağı değil, insan ufağı.. Zaman geçti, ikisi de büyüdüler, geliştiler. Gel gelelim, Cenabı Mevlâ her ikisinin de babalarını ellerinden aldı. Ulviyecik ile nişanlanmağa hazırlanırken gidip de bir sokak sürtüğüne gönlünü kaptırmaz mı? Ulviye bunu duyunca birdenbire soğudu.

Bu sefer anacığına da karşı geldi; "Ben Riza ile evlenmem,, diye dayattı. Haklı değil mi?

— Elbette haklı. Yerden göğe kadar hakkı var. Annesi ısrar mı ediyordu?

— Hayııır... İlk evvelâ onun da sıdkı sıyrıldı oğlandan. Ve lâkin Riza, çok geçmeden aklını başına topladı, sürtükten vazgeçti; "İllâ Ulviyeyi alacağım,, diyerek kızın annesine musallat oldu, eline ayağına düştü. İşte o zaman hatuncağız eski sözü bozmamak için yeniden fikrini değiştirdı, kızını da kandırmak istedi ise de, Ulviye yanaşmadı. Kızın nevri döndü bir defa. Yanaşır mı artık?

— Yanaşmaz tabii.

— Derken efendim, hiç hatırdan, hayalden geçmezken amcasının oğlu Ali talip çıkmaz mı !

— Niçin hatırdan hayalden geçmiyordu?

— Geçer mi a evlâdım? Küçük yaştan Ulviye ile Rizanın sözleri kesilmiş, beşik kertiği olmuşlar; yakın zamanlara kadar da, biribirleriyle evlenecekler diye dillere düşmüşler. Ne de olsa Ulviye bu güne bu gün dil artığı sayılır. Böyle işler olduktan sonra Alinin onu alacağını kim umardı? Oğlanın kalbi temizmiş vesselâm. Kızda da gözü varmış.

Biz konuşurken gelinle damat salon kapısının önüne geldiler. Hanım teyze işaret etti :

— Çocuklar buraya geliniz. Bak, bu Bey gazetecidir. Hani, Sevimi gazetelere yazmıştı ya.

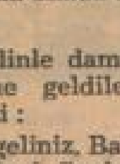

Damat Bey soğuk bir baş işaretiyle cevap verdi. Gelin Hanım sokuldu, gülümseyerek elimi sıktı.

— Yaaa, demek Sevimi siz yazdınız ?

— Evet efendim. Müsaade ederseniz sizi de yazayım Aydede'ye.

Damat itiraz etti :

— Hayır, hayır. Öyle şey olmaz.

Gelin Hanım ters ters yüzüne baktı :

— Neden olmuyormuş, Ali? Pek âlâ yazdırırım. O miskin Rizanın inadına gazetelerde ilân edeceğim evlenmemizi. Gazeteci Beyin parasını da şimdiden verelim ki mutlaka yazsın.

— Teşekkür ederim, dedim. Parasız yazarım ben.

Tekrar elimi sıktı, ayrılırken sıkı sıkı tenbih etti :

— Unutmayınız ha ! Ulviye ile Ali evlendiler, diye bizi de mutlaka yazınız AYDEDE'ye.

Ce. Be.

İki verine üç

— *Bayan* . . . . *naytabiilik var amma, nedir anlayamadım !*

DOUGLAS — MICKEY ROONEY

Sinema yıldızları serisi No : 16–17

Merhumun tercümeihali

Öğretmen Bay Cevdet Umarın
1318 di tevellüdü
Bizi teessüre boğdu ölümü

Şikâyet etmemişti talihten
Yalnız Hasan Âliden
Epeyce alacağı vardı merhumun

Hasan Âliden alacaklarına
Ve yenisinin yapacaklarına
Her gün değişen kararlarına
Bel bağlamış
Görevini sorumlulukla
Sonuna kadar başarmış
Lokman Hekimin fikrine göre
Birikmiş maaşlarını alsaymış
Ellisini aşarmış merhum.

Geçim Dünyası

Yuvada şaşkınlık

— *Kuluçkaya yatarken bir tayyareden ürktüm de yavrular böyle çıktı !*

KISA HİKAYE

Beterin beteri varmış !

Mahir, filozofluk taslardı, amma öyle saçlı sakallı, kitaplı, kalemli ilmi bir filozofluk değil ha, her vakaya karşı omuzlarını silkmek, dudaklarını bükmek ve :

— Beterin beteri vardır, bu da bir şey mi?

Demek suretiyle... Onu arkadaşları bir türlü tehyic edemezler, bu lâkaydisini bir türlü geçiremezlerdi. Ne söylense o yüzünü ekşitir :

— Adam sen de, derdi, bu da bir şey mi, beterin beteri vardır !

Geçen gün koşa koşa odasına girdim :

— Haberin var mı, dedim, müthiş bir facia, bir faciai aşk...

— Nedir ki...

— Fikriyi tanırsın değil mi, hani mümeyyiz Fikri?.

— Nasıl tanımam, sık sık konuştuğum bir eski mekteb arkadaşı... Ne olmuş?.

— Ne mi olmuş? Bu sabah karısını bir herifle yakalamış...

— Nerimanı mı?.

— Evet... Adını bilmiyorum, öyle olsa gerek... Hemen tabancasını çekmiş, evvelâ kadını, saniyen dostunu yere serdikten sonra kalan kurşunu da kendi kafasına sıkmış, ölmüş !

Mahir, bekliyordum ki hayret içinde kalsın ve her zamanki cümlesini artık bu müthiş vaka üzerine söylemeğe kudret bulamasın... Hayır, öyle olmadı, bermutad omuzlarını silkti, dudaklarını büktü ve :

— Bu da birşey mi canım, dedi, daha beteri olabilirdi...

— Daha beteri mi? Bundan beteri?!

— Evet...

— Meselâ, ne gibi?

— Öyle ya, şayed Fikri bu sabah bir saat evvel evine dönmüş olsaydı odasında bir başkası yerine karısiyle beni bulmuş ve bir yabancı yerine de beni öldürmüş olacaktı... İşte beterin beteri vardır dediğim bu !

— !!!

Ankara mektubu

ANKARA MİTİNGİ

Demokrat Partinin Ankara mitinginde konuşan hatiblerden birinin soyadı neydi, biliyor musunuz? Altıok. Acaba Halk Partisi mi bir toplantı yaptı diye insan önce biraz şaşırıyor. Amma sonra hatibi dinliyorsunuz; bakıyorsunuz ki altı oklu parti aleyhinde atıp tutuyor. Bu da bizim demokrasimizin bir cilvesi. Zavallı Bay Altıok! Bu soyadını aldığı zaman, ileride başka partiler çıkacağını keşfedememiş demek. Şimdi özü, sözü ne olursa olsun, adiyle saniyle tek partili devrin bir yadigârı.

SAĞCI HOCALAR

Ankara Üniversitesinde şimdi de bir sağci profesörler meselesi çıktı. Gazetelerde okumuşsunuzdur: Dil ve Tarih – Cografya Fakültesi profesörlerinden Necati Akder, derste, Hitler'i övmüş «Hitler öldüyse davası ölmemiştir.» demiş. Faşizmin anlatıldığı gibi kötü bir dava olmadığını söylemiş. Bizim rejimimizin de Faşizme benzediğini anlatmış. Sonra da bu fikirleri kabul etmiyen bir öğrenciyi sınıftan çıkarmış.

Ne oluyoruz yahu? Şimdi de Hitler'i sevmek mi milliyetçilik? O Hitler ki, milletler tasnifinde Türk milletini en aşağılarda göstermişti.

Yok sağdan gidelim, yok soldan gidelim. Bir gürültü, bir patırdı. Sağ nereye gider, sol nereye gider? Bunu konuşan, millete soran yok.

Hani, Hocayı öldü sanmışlar da cenazesini mezarlığa götürüyorlarmış. Bir dört yol ağzında anlaşmazlık çıkmış. Bir kısmı sağdan, bir kısmı soldan diye tutturmuşlar. O ara hoca başını tabuttan uzatmış: «Ben sağlığımda şu taraftan giderdim!» demiş.

Galiba bizimki de o hesab. Millet başını uzatırsa, kimbilir, ne tarafı gösterecek?.

KİRALIK

Geçenlerde arkadaşlardan birine Yenişehirde kiralık bir ev sağlık vermişler. Gitmiş, bakmış ki, bir katlı amma muazzam, kübik bir bina. Bir muzipliğe uğradığını anlamış. Fakat, geldiğime göre gezeyim bari, demiş. Bekçiyi bulmuş. Odaları, salonları, balkonları, abdesthaneleri alıcı göziyle gezmişler. Bizim arkadaş sonunda:

— Kaça? diye sormuş.
— Bin lira.
— Nesi???
— Aylığı.

Bizimki tekrar bazı odalara bakmış, sonra bekçiye dönmüş. Sert sert:

— Kiminle konuşacağız? demiş.

UZUN ETEK

Geçende Gençlik Parkında bir çift gördüm. Kavga mı etmişlerdi ne? Erkek:

— Eteğini öpeyim, diye yalvarıyordu.

Şu moda tuhaf şeydir yâni. Uzun etek modası çıktı çıkalı' kısa etek sahiden çirkinleşiverdi. Bizim zevklerimizi iki gün içinde bu kadar allak bullak eden bu karşı durulmaz kuvvet nedir? Yakın zamana kadar, kocalarının bütün ısrarlarına, ihtarlarına rağmen:

— A... Aptal gibi uzun etek de giyemem ya, diyen kadınlar şimdi:

— Hiç elbisem kalmadı. Bacaklarım dışarıda, düttürü gibi kısa etekle dolaşamam ya, diyorlar.

Şimdiye kadar modanın ne gibi toplumsal olaylara bağlı olarak değiştiğini inceleyen pek olmadı sanıyorum. Bu seferki uzun etek modası, bu alanda bize parlak bir ipucu veriyor: Din dersleri kondu, etekler uzadı.

Tanrı Arab harfleri modasından, fes modasından korusun.

Zater

— Bak, baba, kızın ağzından çikleti alıyor!

— Pek süsleniyorsun, görücüye mi çıkacaksın?
— Fişle şeker almağa gideceğim.. Sıra bekliyen erkekler, beni önlerine geçirmek için yerlerini verirler de!...

AĞABABA ANLATIYOR

İkisinin arası

Vaktiyle memleketinde tecrübe ve zekâsiyle tanınmış bir zata, gençlerden birisi müracaat edip sormuş:

— Efendi, demiş, evliyim amma niyetim bir ikinci kadın daha almak... Ne dersin? Bu işi yapayım mı?

Tecrübeli zat şu kısa cevabı vermiş:

— İkisinin arasında yatmak hoş olur!

Genç bu sözden cesaret almış, tasvib zannetmiş: Oh, ne âlâ! Birisini sağına, ötekini soluna alacak, kendisi de ortasına geçip rahat rahat yatacak! Hemen gidip evlenmiş... Fakat iki ortak arasında çıkan kavgalardan az zamanda bizar kalıp gelmiş, o tecrübeli adamı bulmuş:

— Yahu, demiş geçenlerde bana çift izdivacı tavsiye etmiştin ben de sözüne kanıp bu haltı yemiştim, halbuki netice berbat çıktı, anamdan emdiğim süt burnumdan geldi!

Tecrübeli zat sakalını şöyle bir sıvazlamış, demiş ki:

— Oğlum, ben sana «ikisinin arasında yatmak hoş olur!„ demiştim amma sen bunu başka türlü anlamışsın:

Vaktiyle benim sanatim posta tatarlığı idi: iki karım vardı, birisi bu şehirde oturur, öteki postayı götürdüğüm kasabada ikamet ederdi. Ben de bir geceyi yolda, diğerini bir köyde üçüncüsünü öbür şehirde geçirirdim. İkisinin arasındaki köyde tek başıma yatmak yok mu, en hoşu bu idi...

BİSMARK'A KARŞI

Meşhur (Bismark) hastalanmış, hu... tabibinden başka bir de mütehassıs çağırmışlar. Yeni gelen doktor, hastasına sonu gelmez birçok sualler sormuş. (Bismark) kızmış:

— Bu ne kadar çok sorgu, sual, dem... siz hastanıza bir şey sormadan muayene edemez misiniz? Doktor şu cevabı vermiş:

— Onu baytarlar yapar!..

Merhumun tercümeihali

Edebiyatımızın üstadlarındandı
Falan, falan gazetenin muharrirleri
Köşe başındaki meyhaneci İspiro'dan
Ve evindeki yaşlı bir kediden başka
Hiç bir yakini yoktu merhumun.

★

Şaheserler biçen kitap evlerinin
Cart cart öten o patron devlerinin
Yüzlerindeki ekşiliği seyretmekten
Çoktandır sıhhati bozulmuştu merhumun

★

Topkapıya gömdüler,
Mezarına çöktüler,
"Hele senen dolsun,
Yine geliriz!„ dediler.

Geçim Dünyası

Köy lokantasında

Müşteri — Tavukların peyniri bu kadar sevdiklerini bilmezdim!
Çocuk — Onlar peyniri değil, içindeki kurtları severler!.

Konferansçı Nasihati

Eski konferansçı yeni bir meslektaşına nasihat veriyordu:

— Sözlerini bitirince ayaklarının ucuna basarak yavaşça dışarı çıkarsın...

— Peki amma neden öyle?.

— Dinleyicileri uyandırmamak için!.

İdeal Bir Diş Macunu
ULTRAMİN
Dişleri Çürümekten Korur

Reçel kavanozu ve kovboy kemendi

AYDEDE

Koleksiyonları için orta sayfaların da rahat okunmasını temin edecek bir cild idarehanemizce hazırlanmaktadır.

AYDEDE

CUMARTESİ, ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

AYDEDE

Sütunlarında yer bulan

İlânlar

En aşağı 3 gün okunur ve ellerde döner dolaşır.

Hemen paket yapılmaz.

Uçan ne?

— Uçtu uçtu ne uçtu?.
— Döviz
— Başka?
— Bolluk
— Başka?
— Kolaylık
— Başka?
— Refah
— Başka?
— Baskısızlık
— Başka?
— Kuş uçtu..
— Ne kuşu?.
— Saka kuşu.
— Bilemedin
— Neden?
— El, el üstünde kimin eli var?
— . . . . nün
— Tamam.
— Hımmm..!

Cıtı — Pıtı

Afyon (Kocatepe) den

İştahsız adam

Bir köy Ağasına bir gün bir misafir iner. Sofraya ekmek konurken daha yemek gelmeden misafir bunları yer, yemek getirirler, ekmek daha konmadan misafir yemeği bitirir, hulâsa evde ne var, ne yok silip süpürür. Köylü bir aralık yolcuya nereye ve niçin gittiğini sorar; misafir der ki:

— Epeyce zamandır bir iştahsızlığa duçar oldum, şehre gidip bir doktora baktıracağım!

Köylü:

— Rica ederim, der, dönüşte sakın bu köye uğrama!

Çocuktan dinle!

Misafir — Yemekler hakikaten pek nefisti. Çoktanberi bu kadar güzel karın doyurmadım.

Evin çocuğu — Biz de öyle!.

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden: Z. Çalıkoğlu

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği Yer: Murat KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı Yer: TAN Matbaası

İkinci cihan harbinde hürriyet için savaşanlar

— Bu nedir, dostum?

afer veya hiç

İmtihan

Eskiden çocuklara harflerin adını sorarlardı. Bir hoca da imtihanda çocuğa demiş ki:

— Şu harfin adı nedir?

— Şeklini pek iyi biliyorum amma, adı dilimin ucuna gelmiyor!.

YOKET

Bit, pire, tahtakurusu, sinek ve benzeri bütün haşaratı öldürür. Tekel bayilerinde yarım litrelik şişesi, şişe depozitosu dahil 125 kuruş fiatla satılmaktadır.

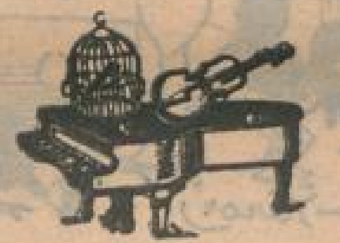

Ibah, Blütner, Görsünkalman, Nagel, Klingman marka piyanolar hakiki "Demelyo" mandolinleriyle viyolonsel ve kemanlarını Osmanbeyde Benzin deposu karşısında 243-5. Fahrettin (Suna) piyano ve kanarya sergisinde bulabilirsiniz. Telefon: 82417

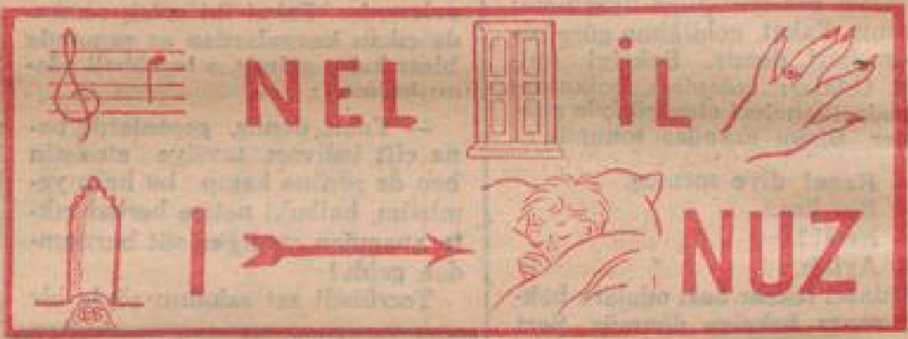

Fikir oyalamak için bir bulmaca

HANIMELİ

Türkiyenin En Büyük KADIN GAZETESİ Haziran 948 yaz sayısında

Yazlık moda ve modellerini renkli resimleriyle bulacaksınız. Biçki dersleri devam ediyor. 5 parçadan 20 çeşit elbise nasıl giyilir? Güneş banyosu - Yavrumuzun yaz oyunları. Böceklere aman yok. Aynı motiften değişik örnekler.

● ● ●

Zayıflamanın sırlarını bildiriyoruz! Ne yapalım ki çorabımız akmasın? Yazlık ev ve iş elbiseleri, yaz yemekleri, güzellik takvimi, manikürümüzü kendimiz yapalım, saçlarımızı kendimiz keselim. Fıkra, karikatür, roman, hikâye 40 Sahife 50 Krş. İstanbul — Tan Matbaası

TÜRK TİCARET BANKASI

Yüzde 3 1/2 faizli

TASARRUF HESAPLARI **1948 ikramiye plânı**

12000 liralık

ikramiye ilâve edilmiştir.

10 Ağustos 1948 çekilişindeki ikramiyeler:

1	adet	6000	lira
1	"	3000	"
1	"	2000	"
2	"	1000	"
4	"	500	"
30	"	100	"

Gişelerimiz istenen izahatı vermeğe amadedir.